

Zágorec-Csuka Judit

ÁBÉCÉS

GYERMEKVERSEK

40 BETŰRE

Orbán Péter illusztrációival

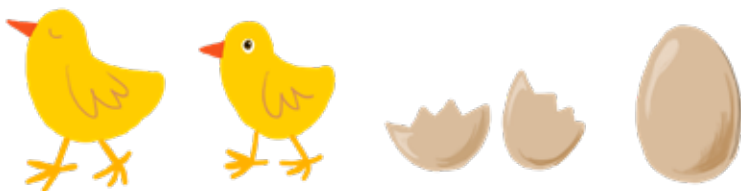
Zágorec-Csuka Judit

ÁBÉCÉS

GYERMEKVERSEK

40 BETŰRE

Orbán Péter illusztrációival

Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet

Lendva, 2023

Zágorec-Csuka Judit

Ábécés gyermekversek 40 betűre

Írta:

Zágorec-Csuka Judit

Kiadja:

Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva

A kiadásért felel:

Soós Mihály igazgató

Szerkesztő:

Kepe Kocon Lili

Lektorálás:

Böröcz Nándor

Illusztrációk és grafika:

Orbán Péter

Nyomda:

DigiFot d.o.o.

Példányszám:

150

ISBN:

978-961-6232-87-6

Lendva, 2023

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

821.511.141-93-1

ZÁGOREC-Csuka, Judit

Ábécés gyermekversek 40 betűre / Zágorec-Csuka Judit ; Orbán Péter
illusztrációival. - Lendva : Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, 2023

ISBN 978-961-6232-87-6

COBISS.SI-ID 177625091

A

AJÁNDÉK

Adni is jó, de
kapni is jó dolog,
ajándékkal kedveskedni
karácsonykor, születésnapkor,
névnapkor kivételes dolog,
adhatsz anyának virágot,
Marikának csokoládéházat,
nagymamának fonalat,
hogy kössön belőle
téli sapkát és kosarat,
új játékot Balázsnak,
autót, gitárt, labdát,
plüssmacit az óvodába,
apának órát, hogy ne
készen el a hivatalából,
léggömböt tesómnak,
mert szereti, ha elengedheti

őket a világba, szárnyra kelne
ő is, ha lenne szárnya,
kutyusnak egy csontot, hogy
előbb megnyithasson egy
kutyaboltot, a hóembernek
egy télikabátot, hogy ne fázzon
a fagyos éjszakákon, minden
jó embernek ajándékot adnék,
hogy ő is adhasson belőle másnak.

ANGYALOK TÁNCOLNAK

Angyalok táncolnak
hópihék szárnyán,
szánkójuk gyémánthavat,
csillagokat szór a tájra,
a végtelen éjszakába,
körbetáncolják a világot,
mosolyognak és elhintik
a béke és a szeretet
ajándékát, hogy
boldogok legyenek
az emberek
a karácsonyfájuk
közelében,
felmelegedjenek
és szívükben érezzék
a meleget, az angyalok
örökös csodáját!

Á

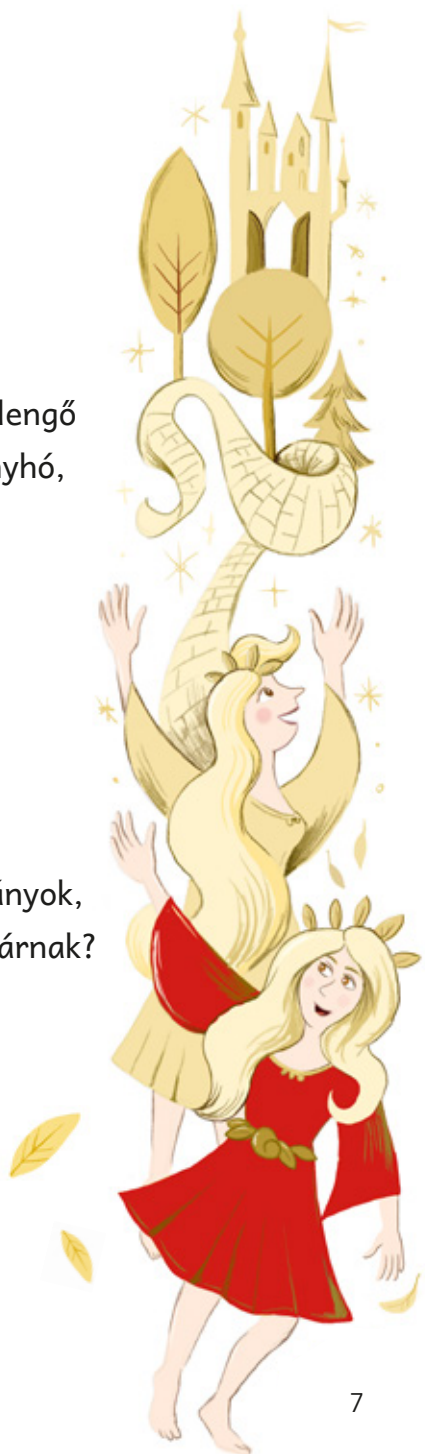
ÁLOMORSZÁG

Aranyerdő, aranyerdő, lassan lengő
aranykendő, útmenti aranykunyhó,
ott áll meg a fáradt vándorló.

Mit talál ott az aranyházban,
az aranytálban, Tündérország
széles kapujában?

Van ott aranyeső, aranymező?
Vannak ott aranyhajú tündérlányok,
akik csodálatos tündértáncot járnak?

Aranyerdő, aranyerdő,
lassan lengő aranykendő!
Van egy ilyen ország?

Van egy álmaimba visszajáró
szép csodaország, álmomban
élő csodálatos valóság.

Álomország, merre menjek, hogy
a te birodalmadra leljek, gyönyörű
éjjeleken hozzád megérkezzek?

Eljárok majd hozzád, hiszen
a szép tündérek már a kapudban
fogadnak és óvatosan hívogatnak.

Álom a te országod, szundíts el benne,
tente, baba, tente, repülj velem messze, nagyon
messze, tente, baba, tente, álomcsóktól eltelve.

ÁLOM

Azt álmodta Anikó,
hogy összedőlt a kis házikó,
szétestek az ablakok,
bent rekedtek a bútorok.

Azt álmodta Anikó,
hogy összedőlt a kutyaház,
elmenekült a kiskutya,
a lompos farkú Atanáz.

Azt álmodta Anikó,
hogy összedőlt a fakunyhó,
amelyből kifutott a jókedvű
és furfangos nagyapó.

B

BARÁTOM

Nem testvérem ő,
csak barátom, akivel
együtt járunk iskolába,
ha rossz a kedvem,
megvigasztal, ha jó
a kedvem, velem tart,
örülök neki, és szívem
is megnyugszik, ha őt is
boldognak látom,
ő az, aki tortát hoz
nekem születnapra,
nyáron a szünidőben
vele együtt járok
az úszómedencébe,
télen szánkón
siklunk le a lejtőn
a mélybe, korcsolyázunk

a síkos jégen, tavasszal
bolyongunk a réten,
lepkét fogunk és
hóvirágot szedünk
az erdő mélyében,
megszerettem őt,
és ő is engem,
mi ketten barátok
vagyunk egész évben.

BÚZAVIRÁG

Kék búzavirágok állnak,
búzatengerben hálnak,
megbújva a kalászek közt
napsugarakkal cicáznak.

Madarak látogatják őket,
a kék égboltról leszállnak,
játékos szelek tépázzák fejüket,
harmatcseppekkel ontják szomjukat.

Dől az arany kalász, hullámszik
a határ, gyönyörűségesek, csendes
álmokkal köszöntenek, békésen élnek
napjaikat, míg eljön a kaszás, az aratás.

C

CERUZA

Írunk vele és rajzolunk,
bármikor, bárhol, bárkivel,
vele együtt alkotunk.

Verset írunk, kedveset, elmondjuk
azt hevesen, anyának, apának meg
Mancinak, a kiscicának.

Rajzolunk is egeret, nem is egyet,
hanem tömérdeket, akik a fehér
rajzlapon cincognak nekünk eleget.

Kis ceruzám, te legyél a barátom, hiszen
veled fedezem fel a világot, veled írok
és rajzolok, veled leszek nagyon boldog.

CINEGEMADÁR

Cinegemadár,
hova repülsz,
merre tartasz már?
Hullanak könnyeid?
Megáztál tán?
Szegény cinegemadár,
sír-e még a lelked, a nap
sugari felszárítják
könnyeid, ha megáztál,
ne búsulj, majd kisüt
a nap és elmúlik a bánatod!

CS

CSIGA

Van neki háza,
amely az ő tanyája.

Benne ő a nagy mester,
hiszen ő kapuzáró Szilveszter.

Háza kicsi és egyszerű,
mint az útmenti gyeű.

Barátja még nincsen,
mert villanya sincsen.

Ellensége akad egy-kettő, mint
eső után a gombával teli erdő.

Házában békésen él,
mint Marcika és Elemér.

Szilveszter csiga azt mondja,
hogy van házam, de otromba.

Nehéz a háza, mégis cipeli
reggel, nappal, este már levinné.

Nincs szomszédja, se kertje,
ahol élnek a cicák és az egerek.

CSILLAG

Ott lakom fent a fényes
égen, utazgatok néha
a Göncölszekéren,
ha megunom,
megkeresem a
tejúti csillagot,
ő lesz a barátom,
hiszen vele mindent
együtt csinállok.

Éji tünemény, éjszaka
ragyogó fénye, égre szórt
fényes csillagszóró,
a sötétséget kiűző
apró manó.

D

DECEMBER

December fújja a havat,
készül a hóember,
jön a Téliapó és Jézuska
szeretetet hoz Szenteste
minden otthonba.

DINNYE

Kerek volt, mint a gömb,
zöld színben tündökölt,
verte már jégeső, sütötte
napsugár, becsukta
a szemét a holdsugár.
Benne lakott a kis veréb,
tündérvára széles mezején,
eljátszott vele a szellő és a hold,
játsszótársa volt még a kobold.

DZ-DZS

DZSEKI

Dzsekit hord Dzsimi,
új divat szerint teszi,
úriember ő, elegáns,
vakmerő és pedáns.

DZSEM

Olyan, mint a többi lekvár,
üvegben tárolják, édes és
étvágygerjesztő, kicsiknek,
nagyoknak való édesség,
palacsintába, buktába,
süteményekbe való, de jó!

E

EGERET FOGTAM

Egeret fogtam anyával, apával
meg a kis cicával, betettük egy
dobozba, de kifutott belőle,
visszatért a házába loholva.

Egeret fogtam anyával, apával
meg a kis kutyámmal, betettük
egy lábosba, mégis kiszabadult belőle
septében, s ledöntötte a fedőt erősen.

Egeret fogtam anyával, apával
meg a kis malaccal, betettük a kis
ólba, kiszökött szegény a kis tóba,
sietett, rohant előre, elveszett a kendője.

Egeret fogtam anyával, apával
meg a kis hörcsöggel, betettük
a fiókba, de kimászott belőle
okosan, és elosont tőlünk örökre.

ESŐ

Kopog a háztető, kipp-kopp,
esik az eső, zuhanyozzatok
fák, bokrok, kipp-kopp,
az emberek esernyőit veri
az eső, kipp-kopp,
ítéletidő lesz, kipp-kopp,
bosszankodik a boltos,
a szatócs, a molnár,
kipp-kopp, mi lesz,
ha túl nedves lesz a
hosszú folt, kipp-kopp?

Csepp, csepp, esőcsepp,
fűre, fára esett, a felhő
elől elfutott, villant
a fény, csattant az ég,
záporosó földet ért.

É

ÉJSZAKA

A sötétség széles birodalma,
a koromfekete táj hatalma,
alszik a Nap és átadja a
a helyét az álmos Holdnak.

ÉVSZAKOK

Tél, tél, tél,
kopog a fagy,
zörgeti az ablakot,
havas tájat ringat a szél.

Tavaszi, szíved is ravasz,
kicsalod az ibolyát,
kinyitod az ablakát.

Napraforgót érlelő nyár,
egész nyáron ragyogjál,
szórjad el magvaiddat,
táncot jársz, mezők
virágaira szállj.

Hull a levél a fáról,
az alma meg a kosárba,
cammog a medve
a barlangjába, pihenne,
ha engedné a lába,
eldugja a mézet
a hűvös kamrájába.

F

FEBRUÁR

Február még nem veti le
bundáját, felhúzza meleg
csizmáját, végigfutja a határt,
átszáll a réteken, folyókon,
s megpihen egy fagyos fenyőfán.

FECSKE

Fészkét eresz alá rakja,
ott van a háza sárból
és szénából rakva.

Ő a kikelet madara,
villás a szárnya, fekete
a kabátja, fiókáit eteti
kölessel, búzaszemmel.

A pillangókat kergeti nagy
kedvvel, tavaszt vár, havat
űz, napraforgómagot fűz.

G

GAZDAGOK

Ha gazdag lennék,
sok inget vennék,
mutogatnám
mindenkinek,
hadd lássák, hány
ingem is van nékem.

Ha gazdag lennék,
sok szőlőskertet
vennék, mutogatnám
mindenkinek, hadd
lássák, mekkora
a szőlőskertem.

Ha gazdag lennék,
sok virágot vennék,
mutogatnám
mindenkinek,
csokrot kötnék,
felköszönténém a nőket.

Ha gazdag lennék,
sok helyet bejárnék
és sok helyen megállnék,
találkoznék a jóságos
emberekkel, akik
csak rám várnak.

GÓLYA

Gólyamadár a háztetőn
fiókáit a csőréből eteti,
szárnyaival betakarja
és elaltatja őket egyedül
az üres kémény tetején.
Hosszú csőrű gólyamadár,
hova repülsz, ha elmúlik a nyár,
visszatérsz-e még tavasszal
a villásfecskekkel és
a forró nappal?

H

HARMAT

Reggel vele kel fel a nap,
a réten cseppeket hagy
a napfényben, csillog-villog,
betakarja a rét virágait,
szelídfényű és derűs,
mezítlábra hűvösen derűs,
ragyog, hancúrozik,
barátkozik és elmereng,
sütkérezik a napon és
szép lassan eltűnik,
harmat ő, egy kis csepp,
reggelre már ellopja
őt a tüzes napsugár.

HÓEMBER

Ki ez a nagy ember,
akinek a szakálla kender?
Az orra meg sárgarépa,
kucsmája bádoggfazék
vagy széles véka,
szeme fekete, mint a szén,
mosolyogva köszönti
a telet, a gyerekek
barátkoznak vele.

Ő a hóember,
ha havazik, nem fázik,
télen a didergő
verebeknek
vígan dudorászik.

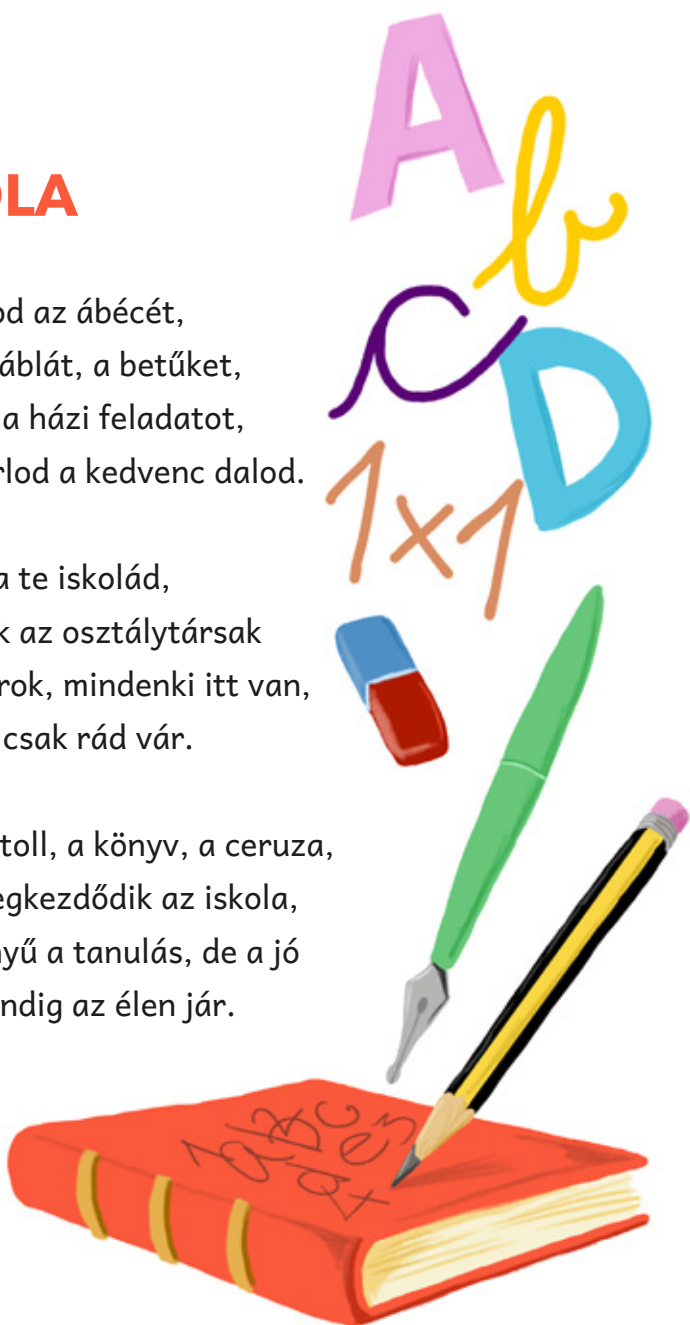

ISKOLA

Itt tanulod az ábécét,
a szorzótáblát, a betűket,
itt kapod a házi feladatot,
itt gyakorlod a kedvenc dalod.

Ez a ház a te iskolád,
itt vannak az osztálytársak
és a tanárok, mindenki itt van,
mindenki csak rád vár.

Itt van a toll, a könyv, a ceruza,
reggel megkezdődik az iskola,
nem könnyű a tanulás, de a jó
tanuló mindig az élen jár.

IDŐ

Játszik velem az idő,
reggel felkelek, délben
ebédelek, este lefekszem,
játszik, mint a Nappal a Hold,
kergeti, elkerüli, felváltja,
majd eltűnik, mint minden, ami
él, ami nem tudja legyőzni az időt.

Í

ÍJ

Őskori íj, vadászok fegyvere,
Robin Hood története, hunok,
avarok, magyarok ősi fegyvere.

ÍTÉLETIDŐ

Viharos, zivataros esővel,
hóval, égiháborúval, orkánnal
jön, majd átmegy a fejünk
felett, jön az árvíz,
a földcsuszamlások,
az áramkimaradások,
közlekedési fennakadások
fergetegében megérkezik
hozzánk az ítéletidő.

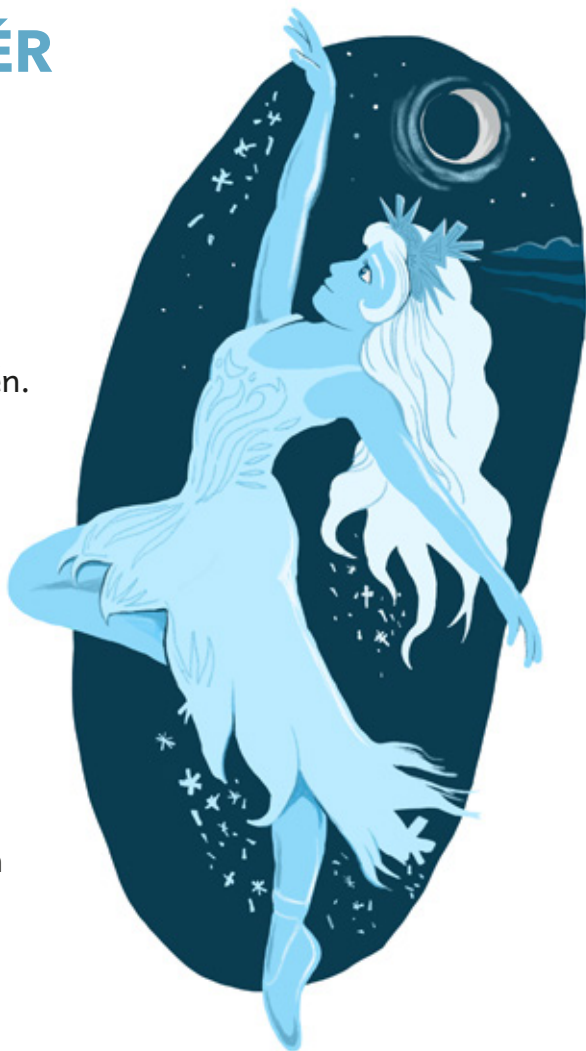
J

JÉGTÜNDÉR

Jégtündér táncol
hólepte tájon,
süvít a jeges szél,
a gyertya is elalszik
a karácsonyfa tetején.

Jégtündér játszik,
befagyott úton
futkorászik és
fényes csillagokkal
halkan parolázik.

Jégtündér fázik,
ezüstös holdfényben
egyedül kocsikázik,
benéz az ablakon,
melegre vágyik.

JÚNIUS

Június, erősen süt a nap a réten,
érik a cseresznye, nyílik a rózsza,
házak tetejére fészkel a gólya,
kicsinyeit eteti füttyszóra.

K

KAKAS

Udvarunk kakasa
tarka-barka, széles a farka,
kapingál, tyúkanyókkal kokettál.

Udvarunk kakasa
korán reggel már
kukorékol, felébreszti
az alvó napot, turbékol.

Udvarunk kakasa
kukorékol hajnalra,
megelőzi a reggelt,
felébreszti Vendelt.

Udvarunk kakasa
sarkantyúval jár,
ő a kiskirály, vigyázz,
ha a szemétdobra száll.

Udvarunk kakasa
ide száll, oda száll,
a tyúkól közepén
peckesen megáll.

Udvarunk kakasa
kikaparja a hétkrajcárt,
kukorékol, kapingál,
a kertlábba is feláll.

KARÁCSONYFA

Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, szól a kis csengő,
csingilingi, jön a kis Jézuska.

Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, aranyba öltözött,
így fényesebb, mint a gyertya fénye.

Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, angyalok veszik
körül, a jó gyerekek örömére.

Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, halkan zeng a csendes
éj, imádkozik a szent család.

Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, kisültek a finom
kalácsok, mennyei finomságok.

Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, havas kápolna mélyéről
harangoznak, megszületett a megváltó.

L

LAGZI

Hol volt, hol nem volt,
volt egyszer egy mező
és ott egy szélesen
nyújtózkodó virág-lepedő.

Volt ott nagy sürgés-forgás,
hiszen férjhez megy a lepkelány,
ezért volt a nagy mozgás.

Lepkelánynak ruhát varrtak,
lagzi lesz ám, nem is akármilyen,
hétországra szóló esküvőre.

Lepkefiú táncra perdült, megérkezett
a vőfény énekelve, süteményt hozott
a nászasszony kendőbe kötve.

Jöttek a zenészek a lepkebálra,
ajándékot hoztak a nászra
a lepkeférjnek és a lepkelánynak.

Énekelték: Éljen, éljen az ifjú pár!
S minden lepkepár táncra perdült,
hiszen nekik szólt az ének.

A menyasszony fátyla felett
fehér margarétacsokor díszelgett
a kék égbolt alatt a csodálatos nyári réten.

Senki sem látott eddig még
ilyen esküvőt azon a szépen
hullámzó virágos réten.

LIBABÁL

Libeg-lobog a liba,
most indul a bálba,
fehér tollból van a ruhája.

Libeg-lobog a liba,
útnak indul sebtében,
meztelen a lába.

Libeg-lobog a liba,
gágogva indul, gá-gá-gá,
nem érheti galiba.

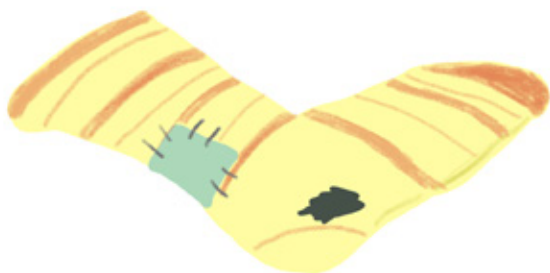
Libeg-lobog a liba,
gyorsan megérkezett a bálba,
csizmát is húzott a táncra.

Ly

LYUK

Lyukas a zokni,
foltozzuk be,
kicsi lyukba bújik
a kis egér, jön a kandúr
fuss el, kis testvér!

LYUKKÁRTYA

Mi a csoda ez a kártya?

Lyukaszt vagy kártyáz?

Lyukba kártyákat rak?

Kártyákat kilyukaszt?

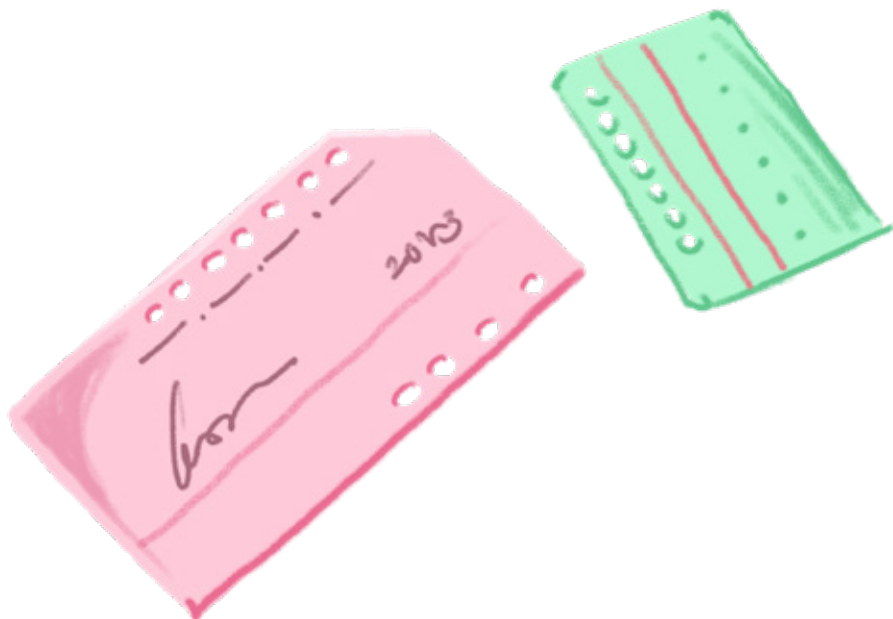
Könyvtárosok kártyája?

Kártya és lyuk?

Ki tudja, érdekes páros,

kicsoda, micsoda ez a

csodás lyukkártya?

M

MADARAK

Madarak odakint a nap alatt
villanydrótra szállnak,
libegnek, lebegnek,
majd az almafa alá repülnek,
ideszállnak, odaszállnak,
fekete szárnyukkal
kalimpálnak, zöld
mezőkben bujkálnak,
repülnek, mint a repülő,
forognak-pörögnek,
késő estig rosszalkodnak,
tipegnek-topognak,
a háztetőn kopognak,
vadlibákkal táncolnak,
gurulnak, álmukban
búsulnak, madártollal
citeráznak, ha megunják,

kiabálnak, s friss
pázsitra szállnak,
s valahol nagy nehezen
végre megállnak.

MEDVE-MONDÓKA

Kéz, kéz, lépesméz,
medve fejében a lángész.
Szőre barna, mint a fa,
az orra is tompa,
lába alatt a föld,
elesik rajta, mint a tök.

Éhes lett a mi kománk,
gyomra korog, szája morog,
üres barlangjában forog,
mérges lett, zaklatott,
kedvetlenül elfutott.

Brummog, cammog,
fütyörész, olyan,
mint egy ész nélküli,
bolondos kis csenevész.

Vár még kicsit, sírdogál,
tolvajként mézet lop,
kirabolja a kaptárt,
szájában az édes méz,
vágya teljesül, útnak
indul és elvegyül.

N

NAGY LESZEK

Ha nagy leszek,
talán világjáró leszek,
hetedhét országon át járok,
vakmerő és híres leszek.

Ha nagy leszek,
űrhajós leszek,
felrepülök a felhők fölé,
a tejút és a csillagok fölé.

Ha nagy leszek,
kertész leszek,
minden virágot én
ültetek és öntözök.

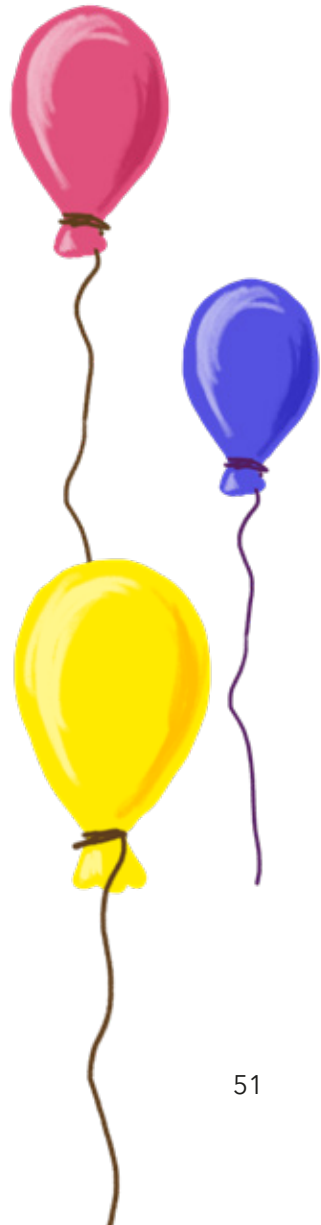

Ha nagy leszek,
ruhatáros leszek, bundákat,
kabátokat rakok, veszek,
színházi vendégek közt leszek.

NÉVNAPODRA

Névnapodra mit is kívánjak?
Hozzak neked mákoskalácsot?
Csokoládét és legó-kockákat?
Vagy felhúzható, futkosó egeret?

Tudom is, hogy mit vegyek:
Barbie baba helyett nyári meleget,
virágos mezőt, sokszínű lufikat,
kis vonathoz egyenes síneket.

NY

NYÁRON

Nyáron cseresznyefa lennék,
tágas kertekben teremnék,
nem is csak egyetlen fa,
hanem cseresznyefa-erdő.

Gyümölcsöző ez a nyár,
a tavaszi vetés megérik,
munkára fel, learathatják
a szorgos kezek szaporán.

A forró nyár ragyog erejével,
a nap tüzesen süt, szárítja
a szénát, a gólyák boldogan
építik a fészket a háztetőn.

NYELV

Mindenkinek van belőle,
ha nem lenne, nem beszélne.
Evés közben tortát, retket,
karalábét ízlel vele, ő az,
amely tovább adja a finom ételt.

OKTÓBERI KOSÁR

Van benne sok minden,
piros alma, patyolattök,
édes szőlő, kerekrépa,
apró dió, barna gesztenye,
zamatos körte és kék szilva.

Süt a nap, a fák alatt
Marika kosarát rakja,
telik a kosár, a fán
üresednek a fészkek.

Megrakja még hátizsákját,
hazaviszi az ősz ajándékát,
almából lesz még pite, körtéből
meg kompót, szilvából lekvár.

Sárgulnak a fák lombjai,
gyümölcsöket terem az ősz,
lakomára készül a falu népe,
nem sokat kell tennie érte.

ORVOS

Ő az, aki segít, ha baj van,
ha hívod, kijön a csapattal,
orvosságot ad, betakar,
megvizsgálja a torkodat,
gyógyszerrel oldja fel a lázadat,
aztán sorra szedi minden bajodat.

Ó

ÓRA

Ketyeg az óra,
jobbra, balra üt,
körbejár, időt mér,
reggel ébresztőt kiabál:
Kelj fel, kelj fel, Jancsi,
kelj fel, Jancsi már!

ÓRIÁS

Óriás volt ő, kalapja égig ért,
szemével a napba nézett,
lábával az óceánba tévedt,
kezeivel terelgette a szuperszonikus
repülőgépet, a fecskék rajját,
a hegyek széles ormait.

Óriás volt és mindenre képes,
vándorútján rátalált az üveghegyre
s benne egy sírdogáló tündérre,
a gyémántbányában dolgozó törpékre.

Hé, törpék, véget ért a dáridó, figyeljete,
az aranyhajú tündérrel elrepülök én
még az éjjel, ámulnak-bámulnak
a törpikék, és az örömkönnyük is kicsordul.

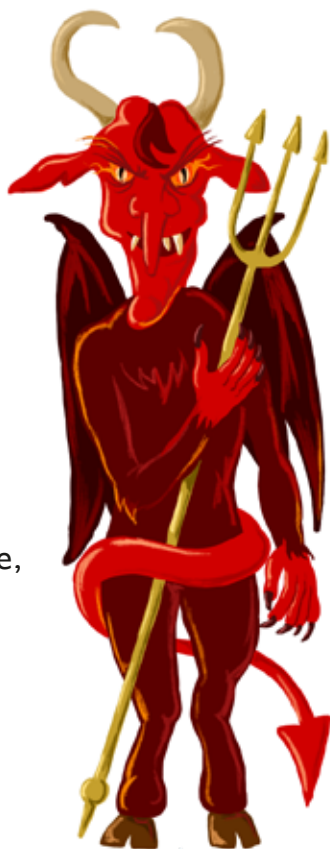
Az óriás táncra perdült, körbejárta a hegyet,
a széles határt, s rettenetesen kiáltott, add ide
a kis mátkám, felültette a kék felhőre, s elröppent
velük a hintó és a táltos ló, hiába most már a dáridó.

Ö

ÖRDÖG

Felszarvazott, fekete alak,
piros szeme világít a sötétben,
krampuszok barátja,
minden rossznak kezdeményezője,
ő az, az Isten ellen lázadó
bukott angyal, a kísértő,
a rossz útra csábító ellenség.

ÖDÖN

Ödön, mi felé tartasz, te kölyök?
Egyedül állsz a köröndön,
ha vihar keveredik, vigyázz,
elázik még a bőrröndöd!

Ő

ŐSZI LEVÉL

Az erdőből egy levelet
hozott a postás reggel,
egy száraz tölgyfalevelet
néhány sor zöld szöveggel.

Az állt rajta, hogy eljött
az ősz, a nyáridőnek vége,
most már a néma télre vár
a csendes erdő és vidéke.

A medve barlangjába bújt,
elköltöztek a fecskék,
a tisztásokon a zöld fűvet
lerágták a kecskék.

Nem hegedül a tücsök,
nem zenél a tücsökzaj,
új divatú kalapot hord
a vakond és a hód.

Szétosztotta a körtefa
fanyar gyümölcsét,
nincsen levél a bokrokon,
pitypang sincs a réten.

Minden lakó elrejtezett,
üres az erdő és árva,
A kopár fán egy tábla lóg:
„Téli szünet van, zárva.”

ŐZIKE TÁNCOL

Őzike táncol,
ősz avaron viháncol,
fürge ő, mint a nyúl,
fölszökken és elvonul.

Őzike táncol
virágos réten,
tűcskök muzsikálnak,
nyári alkonyatkor megáznak.

Őzike táncol
fenyőfák árnyékában,
hópihékkal paroláz,
csengőszóra ropja a táncot.

Őzike táncol
kikeletkor a gólyahíres határban
fecskék szárnyán szállva.

P

PADLÁS

Ha felmegyek a padlásra,
ott lakik a régi szekrény,
az elhasznált bőrönd és
a ruhák, az eltörött játékok,
a kisbicikli és a hajasbaba,
a megkopott esernyő,
a virágcserep és az
öntözőkanna, amelyet

eltettek télre, hogy
porosodjon, amíg
kitavasodik, de van
itt még hólapát télre,
autógumi és összecsu-
kott strandszék, minden
csendes és mozdulatlan,
nincsen benne élet,
sem éjjel, sem nappal,
csak a szél süvít át
a padlás huzatos
zugain, de az is
megunja és lassan
elalszik az egyik sarokban.

PATAK

Kicsi ez a patak,
de ha jön a tavasz
elolvad a hó, megnő
a víz, elvesznek
benne az ebihalak.

Kicsi ez a patak,
nyár jöttével még
kisebb lesz, elapad,
vizében itt-ott még
megmártóznak a kishalak.

Kicsi ez a patak,
de ősszel, ha esővíz
folyik a medrébe,
megdagad és elbújnak
benne a vadludak.

Kicsi ez a patak,
de ha télen befagy,
korcsolyáznak rajta,
és visszhangzik tőle
a gyermekzaj.

R

RÓKA

Róka, róka,
merre visz a móka,
hogyan szól neked
manapság a nóta?

Hol volt, hol nem volt,
volt egyszer egy
domboldal, és
benne egy lyuk,
abban lakott a
róka koma, aki
ravasz volt.

Szalad fel s le,
amerre a madár sem járt,
vacsorára fácáncombót várt,
s ezt nem akarta
megosztani mással,
csak saját magával.

A göntérházi erdő közelében
fácánt fogott a ravasz róka,
hazavitte a rókalyukba,
a domboldali odúba.

Gyenge étek volt ez
neki vacsorára,
elegendő sem volt
ez a félfogára, s így
csak hallgatott,
mindent megevett
egyedül, ravaszul.

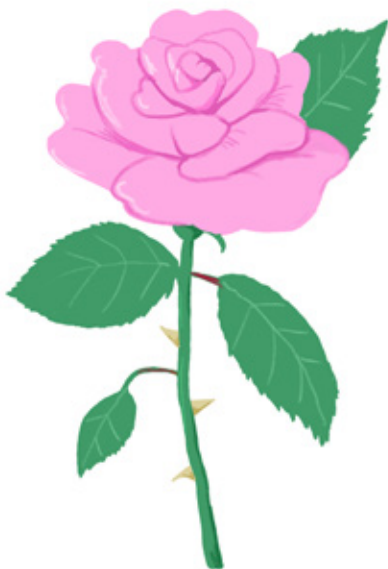

RÓZSA

Rózsa, te örökzöld virág,
szép leányok öröme,
fehér, bíbor, rózsaszínű
virág, szerelmet ígérsz,
szárnyakat adsz
a szerelmeseknek,

dicsőséget a győzteseknek,
büszkeséget a díjazottaknak,
csókot a menyasszonynak,
mosolyt a szeretőnek,
vigaszt a gyászolóknak,
rózsa, rózsa, rózsa,
kosárban, vázában,
koszorúban, cserépben,
kertben, utcasarkon,
bokrokban, a virágok virága,
százlevelű, parlagi rózsa,
fehér rózsa, vörös rózsa,
kúszórózsa, futórózsa,
damaszkuszi rózsa,
szelíden állsz, üdvözlöd,
aki rád tekint, aki megcsodál.

S

SAS

Fent repül a kék égen,
éles szemével néha
belenéz a napba, széles
szárnyával átszeli a hegyeket,
leszáll hozzánk a földre.

Ő a fellegek madarainak a királya,
félnek, menekülnek tőle a
madarak, ha látják szárnyainak
erejét, magas röptét, csőre
hegyét és erős karmait.

Ő a föld állata, erős vezér,
kitartó harcos, a bércek és
a hegyek madara, ha kell,
még átrepüli az óceánokat is,
értünk teszi ezt az ég madara.

SÜNDISZNÓ

A sündisznó magányosan
rágcsálja az őszi avaron
a piros almát, a szaftos körtét,
sündörög, szúr, ha gyíkok,
rovarok zavarják meg
csöndes életét, s éjszaka
feléledve megdézsmálja
még a kis falvakban a gazdag
veteményeskerteket, tüskés
hátán almát, körtét hordoz,
falevelek közt bolondoz, mindig
álmos, s lassan alussza át
a hideg és havas telek napját.

SZ

SZELLŐ

Sétál a szellő
erdő közepét járja,
szökken ágról
ágra, tavaszból
a nyárba, bebújik
minden madár
odújába, fészkébe.

Sétál a szellő,
süvít egyet,
megsimogat
minden elveszett
verebet, álmos
szemével még
kacsint is egyet.

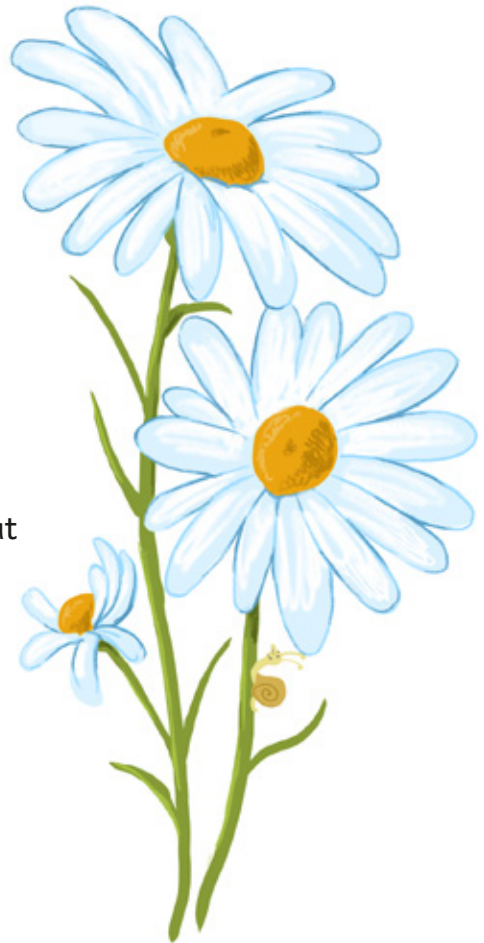

Sétál a szellő,
kapaszkodik még
a felhők szárnyába,
létrára áll, felfelé néz,
belenéz a napsugárba,
majd könnyedén
hátat fordít a világnak.

SZÜLŐFÖLD

A Mura folyónál jártam,
medrében kavicsokat láttam,
rügyeztek a fák, gondolataimat
messzire vitték a hullámok.

Túlparton a tavaszi réten
margarétákat szedtem,
hideg szellő érintette meg
széles homlokomat.

Felmásztam a Lendva-hegyre,
megfürödtem a melegében,
elbújtam a hűvös pincék mélyében,
hallgattam májusi zápor nesztét.

Gombát szedtem a Bakonaki-tó
mellett, őzikékkel szökdelttem
csendes ösvényeken, a fecskék
raját bámultam, akik elszálltak.

Áradt a föld szaga, piros szamócát
és gyógyfüveket szedtem a berekben,
pipacsszirmot, kék ibolyát, kankalint
és rezedát tettem a kalapomra.

T

TAVASZ

Itt a tavasz, csalfa ravasz,
erdő szélén harangvirág
vígan harangoz.

Kibújik a földből a hóvirág,
fehér sapkája a föld mélyéből
büszkén kikandikál.

Szitakötő köszönti a pityangot,
jóízűen kacag az ibolya és
az alvókra kacsingat.

Gólyamadár a háztetőn
fészkrét rakja dalolva, eteti
a kicsinyeit és megigéz.

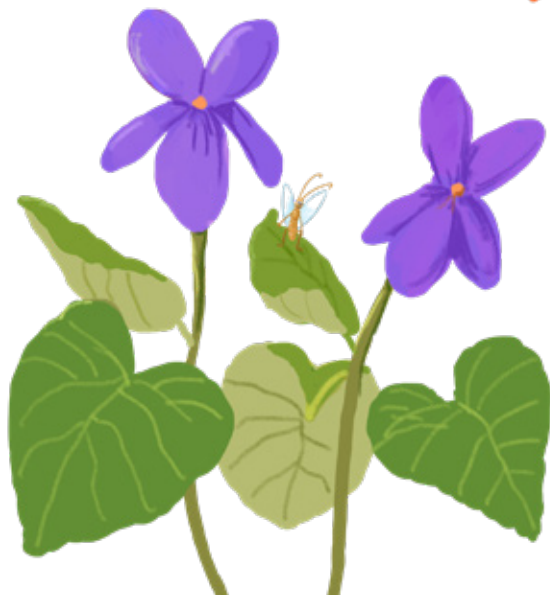
Tavaszi virágok nyitják
szirmaikat, az égbolton
takaros felhő szalad.

Kis pacsirta, cinke, méh,
pillangó, meg a dongó,
szaporán a felhőbe néz.

Harmat száll a határra,
nyuszik fülelnek a sáncban,
huhog a bagoly, bölcsen meghajol.

Kiskertünkben hajnalra
kinyílik az ibolya, esik eső,
permetez, csipognak a verebek.

Fűzfa alatt a gomba piros kalapban
fekszik a talajban, meg sem mozdul,
hiába, nem bandukol már a világba.

Pitypalatty, pitypalatty, itt van már
a pitymallat, füttyent egyet a fürjkakas,
harsogva kuruttyol a varangy.

Szellő indul világgá, hiába hullatja
könnyeit, meg sem áll, látja ezt a tulipán,
könnyzáport iszik szaporán.

Tavasszal annyi minden lennék
még, kedvesen mosolyognék
az ébredő világra.

TÜCSÖKZENE

Holdfényes nyári éjszakán
a pipacsvirágos réten, a puha
pázsiton tücskök zenéltek
a csillagos éjszakában.

Ropták a táncot a bazsarózsák,
a kék liliomok, a fehér jácminok,
a sárga tulipánok, a lila jácintok,
virult a határ a virágbálon.

Szállt a zene meseszárnyon,
csatlakoztak hozzá a tündérlányok,
szépek voltak, mint a virágok,
mosolyogtak a holdvilágban.

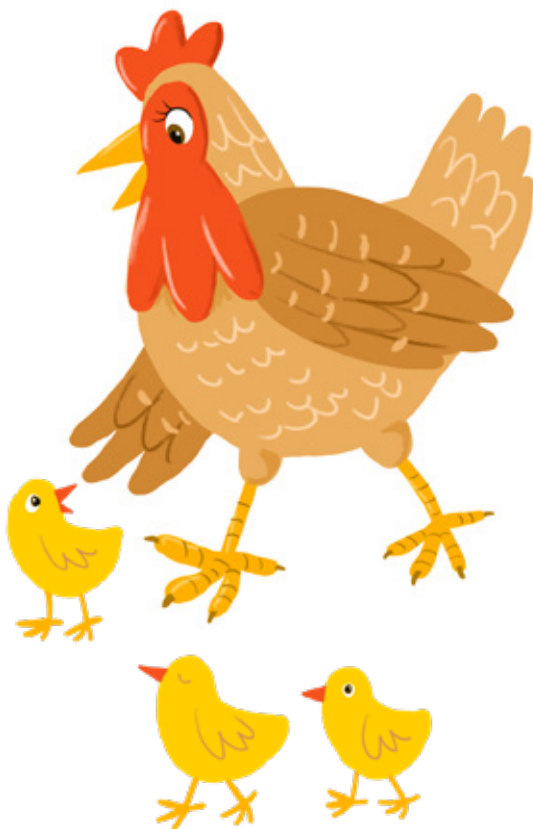
Zengett minden a kék ég alatt,
rétek fölött szállt a virágillat,
csillag fénylett, lepkék szálltak,
s füttyöt hánytak a világra.

TY

TYÚKANYÓ

Tarajos házi tyúk
kotkodácsol, tojáást
tojik, kiscsibéket
terel, dédelget, óv, véd,
a baromfiaudvar igazi
kedvence, királynője
és hűséges háziasszonya.

TYÚKSZEM

Nem is madár, nincs is szeme,
úgy nevezik, hogy tyúk nevű
madár szeme, egy csomócska,
rálépni tilos, kemény és szívós,
ha ápolod, megennyhül, időváltozáskor
fáj a feje, ha gyógyszerrel kezeled,
idővel megennyhül és megszelídül.

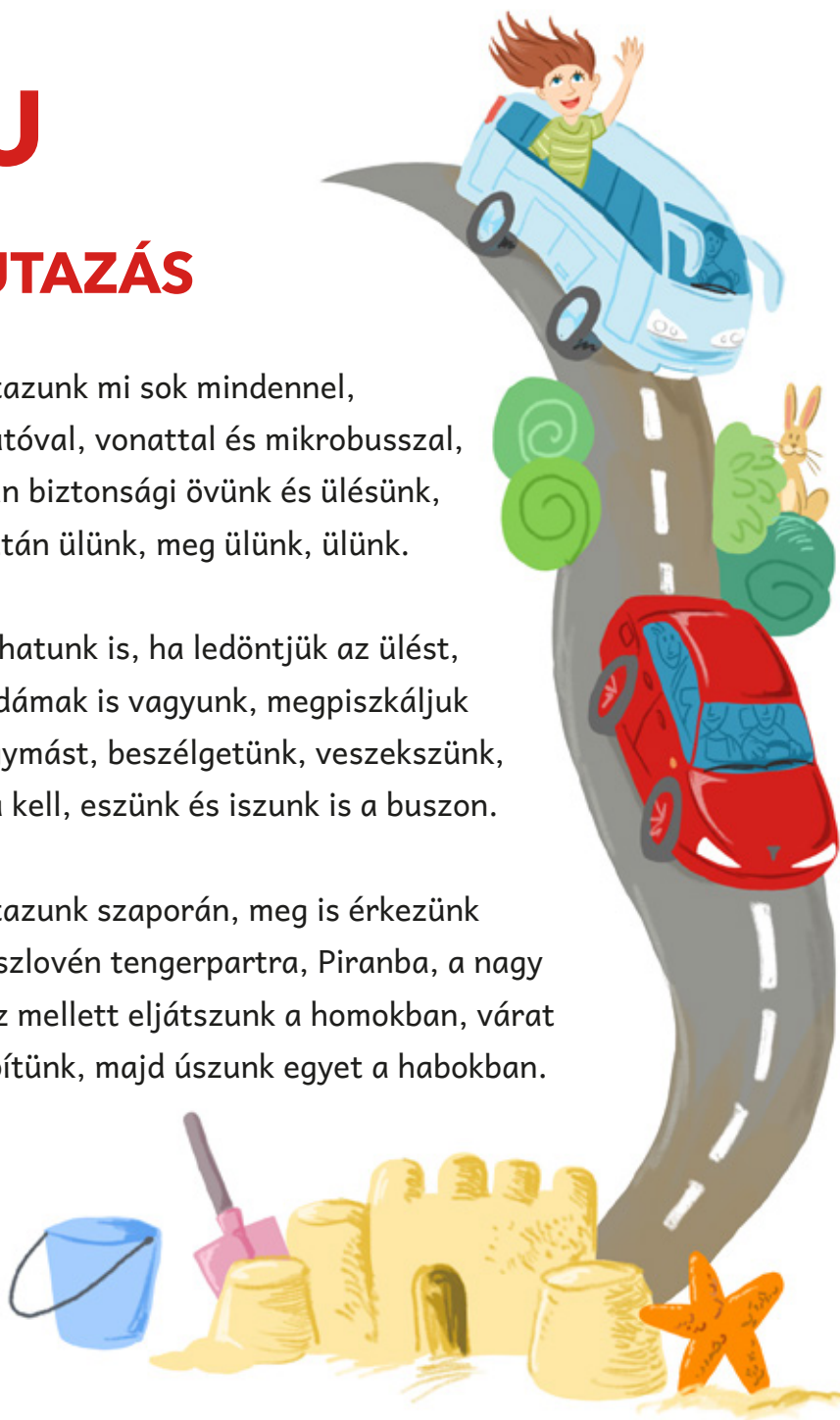
U

UTAZÁS

Utazunk mi sok mindennel,
autóval, vonattal és mikrobuszsal,
van biztonsági övünk és ülésünk,
aztán ülünk, meg ülünk, ülünk.

Alhatunk is, ha ledöntjük az ülést,
vidámak is vagyunk, megpiszkáljuk
egymást, beszélgetünk, veszekszünk,
ha kell, eszünk és iszunk is a buszon.

Utazunk szaporán, meg is érkezünk
a szlovén tengerpartra, Piranba, a nagy
víz mellett eljátszunk a homokban, várat
építünk, majd úszunk egyet a habokban.

UTCA

Az utcánkban van egy sarok,
ott senki sem gondol semmi
rosszra, ott tanyázik a kismalac,
aki minden tócsában kanalaz.

A mi utcánkban a járdaszélen
táncot járnak a denevérek,
hullatja levelét a gesztenyefa,
gesztenyét is ledobja.

Az utcánk végén a tóparton
zöld levelibékák ébrednek
szabadon, s elterülnek a fűben,
berekedve koncertre készülve.

A mi utcánkban vágat a ló,
húzza a szekeret és örömeiben
viszi a szénát szaporán, majd
elrejt a pajtában igazán.

A kis utcánkban is dolgoznak
a kukások, akik a tisztaságra
vigyáznak, elindulnak, s közben
csörömpölve itt-ott megállnak.

Ú

ÚJ ESZTENDŐ

Jön az új esztendő,
havas ágon érkezik, éjfél tájban,
hóhulláskor, gyertyalánggal
oson be a szobába, csilingel
a kis csengő, figyelj rám,
te jégvirágos új esztendő!

Jön az új esztendő,
legyen benne sok minden,
meleg kabát, kiskendő,
szülinapra torta, nyáron
vakáció és horgásztábor.

Jön az új esztendő,
kívánságunk jaj, de szép,
legyen tavaszra sok hóvirág,
kankalin, májusban majális,
tábortűz és ajándék.

Jön az új esztendő,
vedd elő a meleg bundádat,
esik a hó, fúj a szél, kemény
tél van, ne fázzál az új
év végtelen határán.

ÚT

Kanyargós földutak, közutak,
magánutak, makadámok, mellékutak,
autópályák vezetnek valahová, a végtelenbe,
egy életen át bonyolítják a forgalmat, zajlik
rajtuk az élet, visznek bennünket az állomásokig.

Ü

ÜRGE

Szőrméje félnemes prém
a szűcmesterek kabátjához,
Micimackó rágcsáló barátja,
hiszen fürge az ürge, Petőfi
Arany Lacijának társa és
a mókusok kedves barátja.

ÜVEG

Üveghegyeken túl vagy azon innen,
az üvegfalak árnyékában üveggolyókkal
játszik egy kisfiú, amelyre rásüt a nap,
felragyog és elvarázsolja vele az egész világot.

Ú

ŰRHAJÓS

Űrhajósok a világűrben,
messze a Földtől kutatják
a mindenséget, repülnek,
megállnak, majd titkos
bolygók űrállomásain
kiszállnak végre-valahára,
távoli terek az otthonuk.

ÚR

Benned is keletkezhet úr,
kiürülhet az osztályod is,
ha eljön a nyári szünidő,
kiürül a határ, a Balaton partja,
ha jön a tél, tavaszig lassan
elalszik a természet, majd
kibújik a földből újra a sok
illatos virág, felébred
lassan újra a határ,
a meleg nap elűzi a hideget.

A vadász órákon át űzi a szarvast.
A rendőr futva űzi a tolvajt.
A gyerekek csúfot űznek a fegyelemből.
Te milyen sportot űzöl?

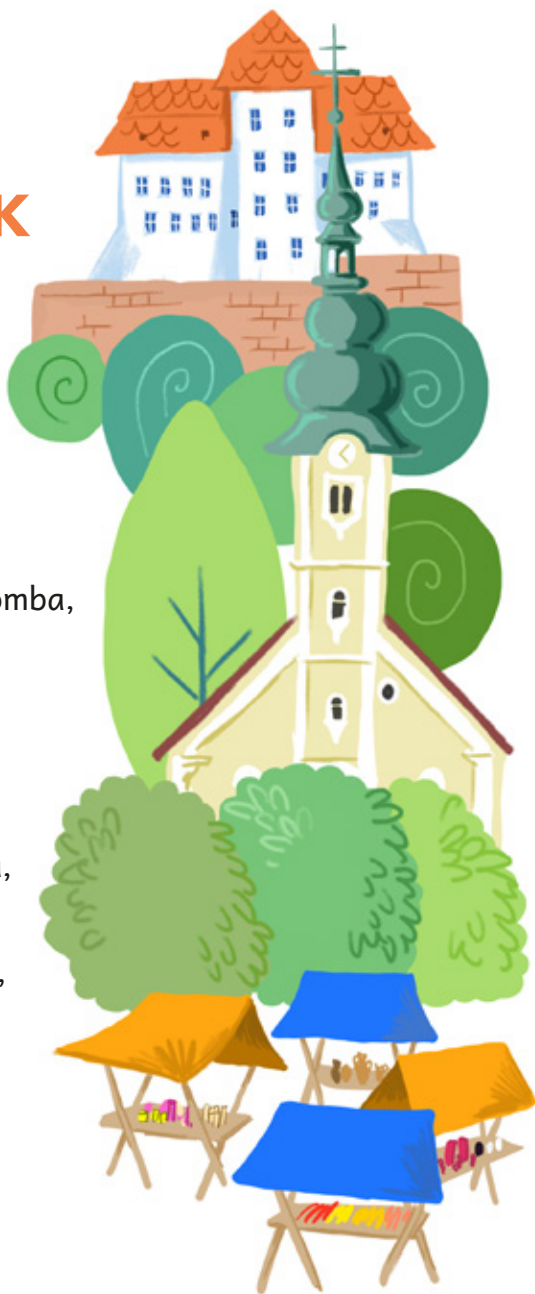

V

VÁNDORÉNEK

Elindulunk:

Lendvára a vásárra,
Dobronakra teli kalapra,
Hídvégre a szép rétre,
Lakosba lakodalomba,
Hosszúfaluba az üres malomba,
Göntérházára lakomára,
Bánutára tollasbálba,
Kapcára a tűzoltóbálba,
Kótba paszitába,
Gyertyánosba babgulyásra,
Hodosra fogadásra,
Pártosfalvára mézesbábra,
Zsitkócra rablólússra.

Megállunk:

Tornyiszentmiklóson a halotti toron,
Zákányfalun a kultúrházban,
Kistolmácson horgászbálon,
Zalaszentivánon a málébálon,
Söjtörön a sörkocsmában,
Muraszemenyén a kiránduláson,
Nagykanizsán a virágfesztiválon.

VOLNÉK ÉN

Volnék én koszorú, de
nem lennék sosem szomorú,
volnék én nagy szívű, de
nem fűnek, fának jókedvű,
volnék én nagy felhő, de
kisütne a nap, ha megnő,
volnék én csillogó esernyő, de
nem kívánnék sáros esőt,
volnék én széles kemence, de
a cipót nem sütném keményre,
volnék én fakarika, de mégsem
lennék gyémántkalitka,
volnék én bolyhos zápor,
de mégis kivirulnék
a ragyogó szivárványban,
volnék én turcsi orrú
malac, de mégsem
túrnék a fapad alatt,
volnék én kicsi kocsi, de
nem futnék a völgyön át,

volnék én piros rózsa, de
nem mindenki kezében,
volnék én kicsi falu, de
nem futna át rajtam a ló,
volnék én kedves gazda, de
nem mindenki édesapja,
volnék én jó nagy bőrrönd, de
hiába ülne Ödön a Köröndön,
volnék én búboskemenca, de
nem élnék szegénykenyéren,
volnék én, ami vagyok,
szeressetek úgy, ahogy vagyok.

Z

ZÁPOR

Jön a zápor
felhős égből,
Marika sírdogál
a réten, sietne,
de lemarad,
eléri a zivatar.

Jön a zápor
felhős égből,
fut a malac,
jajveszékel,
visítózva
menekül.

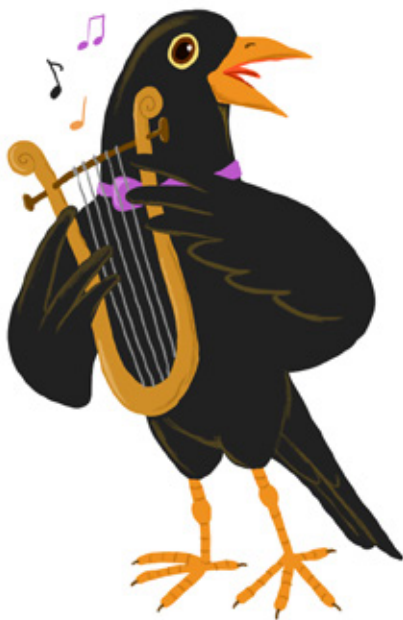

Jön a zápor
felhős égből,
hajladozik
a hársfa tövestől,
illatát hordja
szét a szél,
elcsendesül,
ha földet ér.

ZENÉL AZ ERDŐ

Zenél az erdő,
van zenekara,
hangszerrel az együttes,
cinegemadár énekel,
hárfán játszik a rigó,
gitároz a vörösbegy,
szaxofonozik a búbos,
zongorázik a fülemüle,
nagybőgőn játszik a pinty,
csellón a koronás daru,
trombitál a vércse,
harsonázik a keleti gerle,
citerázik a szürkebegy,
dobol az ezüstfejű napmadár,
így áll össze az erdei zenés bál.

ZS

ZSEBPÉNZ

Kinek van, kinek nincsen
zsebbe való pénze, kérhet
anyától, apától, nagypától,
nagymamától, szobátárstól,
ha ügyes leszel, te is kaphatsz
belőle, ha lustálkodszt, kimaradszt,
tele lesz a zsebed pénzzel,
vagy lyukat vágszt a mélyére.

ZSERBÓ

Sütemény ez, nem kalács,
zsebbe való csokoládés máz,
van benne dió és nádcukor,
Marikának és Lacinak való.

Sütemény ez, nem kalács,
kávémellé édes ízű lekváros
csoda, golyó is meg kocka is,
ki ahogy akarja, úgy fogyassza.

TARTALOMJEGYZÉK

A

Ajándék 4

Angyalok táncolnak 6

Á

Álomország 7

Álom 9

B

Barátom 10

Búzavirág 12

C

Ceruza 13

Cinegemadár 14

CS

Csiga 15

Csillag 17

D

December 18

Dinnye 19

DZ-DZS

Dzseki 20

Dzsem 20

E

Egeret fogtam 21

Eső 22

É

Éjszaka 23

Évszakok 23

F

Február 25

Fecske 26

G

Gazdagok 27

Gólya 29

H

Harmat 30

Hóember 31

I

Iskola 32

Idő 33

Í

Íj 34

Ítéletidő 35

J

Jégtündér 36

Június 37

K

Kakas 38

Karácsonyfa 40

L

Lagzi 42

Libabál 44

LY

Lyuk 45

Lyukkártya 46

M

Madarak 47

Medve-mondóka 48

N

Nagy leszek 50

Névnapodra 51

NY

Nyáron 52

Nyelv 53

O

Októberi kosár 54

Orvos 55

Ó

Óra 56

Óriás 57

Ö

Ördög 58

Ödön 58

Ő

Őszi levél 59

Őzike táncol 61

P

Padlás 62

Patak 64

R

Róka 66

Rózsa 68

S

Sas 70

Sündisznó 71

SZ

Szellő 72

Szülőföld 73

T

Tavaszi 75

Tücsökzene 78

TY

Tyúkanyó 79

Tyúkszem 79

U

Utazás 80

Utca 81

Ú

Új esztendő 83

Út 84

Ü

Ürge 85

Üveg 85

Ű

Űrhajós 86

Űr 87

V

Vándorének 88

Volnék én 90

Z

Zápor 92

Zenél az erdő 94

ZS

Zsebpénz 95

Zserbó 96

Tartalomjegyzék 97

Zadravec Szekeres Ilona:

A gyermekeknek
szóló lant... 100

Balázs Géza:

Ábécés
gyermekversek 104

A gyermekeknek szóló lant...

„A gyermekeknek szóló lant nem kicsinyleni való. Édes hangok, örök emberi dallamok ömölhetnek arról, ha a szív is, a lélek is ott játszik húrjain. Mosolygó arany mezőkön jár a gyermekköltő. Csupa derű, csupa fény itt minden” – írja Pósa Lajos költő.

Zágorec-Csuka Judit **ÁBÉCÉS GYERMEKVERSEK 40 betűre** című gyermekvers-kötetével arra vállalkozik, hogy a „gyermekeknek szóló lant” a tudomány és a technika, a képernyők uralta világ közepette se vesszen oda.

Példaképei a klasszikusok: *Weöres Sándor, Kányádi Sándor, Gazdag Erzsébet, Zelk Zoltán*, majd a kortárs költészet mesterei: *Nyulász Péter, Vörös István, Kis Ottó, Lackfi János*, nem mellesze hazai irodalmunk kiválóságait se: *Varga József, Szűnyogh Sándor, Bence Lajos*.

A nagy elődök gyermekeknek szánt versein, kötetein felbátorodva indult el Judit is a „*mosolygó arany mezőket*” meghódító útra.

Tollából pergős, friss, vidám gyermekversek születtek. Érezzük, hogy maga is a gyermek szemével lát és csodálkozik. Felszabadultan, játékosan alkot. Szinte játszik a szavakkal, a hangzással, a rímmel, a képekkel. A költő is egyszerre pajkos gyermekké lesz. Ki ne képzelné el a versbe szedett csodás mesei világot: a koboldot, a jégtündéreket és a Tündérországot?

*Mit talál ott az aranyházban, az aranytálban,
Tündérország széles kapujában?
Van ott aranyeső, aranymező?
Vannak ott aranyhajú tündérlányok,
akik csodálatos tündértáncot járnak?
(Álomország)*

Továbbá a gyerekek jó útitársai lesznek az állatok, a madarak:
*a béka, a csiga, az ürge, az egér, a macska, a sündisznó, a tücsök,
a medve, a róka, a kakas, a gólya, a fecske, a liba..., gyönyörködünk a hóvirágban, a búzavirágban, pipacsban, a bazsarózsában,
a liliomban, a jázminban, a tulipánban...*

*Kék búzavirágok állnak,
búzatengerben hálnak,
megbújva a kalászek közt
napsugarakkal cicáznak.
(Búzavirág)*

De inspiráló lehet a szeretett szülőföld is – gyermekszemmel:

*Felmásztam a Lendva-hegyre,
megfürödtem a melegében,
elbújtam a hűvös pincék mélyében,
hallgattam májusi zápor neszét.
Gombát szedtem a Bakonaki-tó
mellett, őzikékkel szökdeltem
csendes ösvényeken, a fecskék*

*raját bámultam, akik elszálltak.
(Szülőföldem)*

Vagy az ősi Alma Mater, ahol kitárul a világ, ahol barátokat is
szerezhetünk...:

*Itt tanulod az ábécét,
a szorzótáblát, a betűrendet,
itt kapod a házi feladatot
és gyakorlod a kedvenc dalod.*

*Ez a ház a te iskolád,
itt vannak az osztálytársak
és a tanárok, mindenki itt van,
mindenki rád vár.
(Iskola)*

De helyet kap bennük az évszakok tovaszaladó egymásutánja is:
ránk köszöntenek az ünnepek, és meleg szeretettel hajol fölénk az
advent és a karácsony, meglepetést tartogat Jézuska és a Télapó.

*Csillámlik a karácsonyfátok,
gyerekek, szól a kis csengő,
csingilingi, jön a kis Jézuska.
(Karácsonyfa)*

*December fújja a havat,
készül a hóember,*

*jön a Télapó és Jézuska
szeretetet hoz Szenteste
minden otthonba.
(December)*

Hiszem, hogy Judit gyermekversei nagy szeretettel csendülnek fel az óvodák, iskolák ünnepi műsorain, egy-egy alkalmi rendezvényen vagy helyi szavalóversenyünkön, de az egyetemes magyar nyelvterületen is.

A lényeg: hogy segítségükkel is örömmel olvassanak a gyerekek, hogy sikerüljön elültetnünk szívükben a könyv és az anyanyelv szeretetét.

Zadravec Szekeres Ilona

Ábécés gyermekversek

A felnőttek rendre elfelejtik, hogy a gyermek horizontja más. Erre figyelmeztet Szabó Lőrinc *Lóci óriás* lesz című verse:

„Leguggoltam s az óriásból / negyedórára törpe lett. / (Mi lenne, gondoltam, ha mindig / lent volnál, ahol a gyerek?) // És ahogy én lekuporodtam, / úgy kelt fel rögtön a világ: / tornyok jártak-keltek köröttem / és minden láb volt, csupa láb, / és megnőtt a magas, a messze (...) És ijesztő volt odalentről, / hogy olyan nagyok a nagyok, / hogy mindent tudnak és erősek / s én gyöngye és kicsi vagyok.”

Zágorec-Csuka Judit nem felejtette ezt el. Az ábécé 40 betűjére írt versikéi a gyermeki világot fogják át, de nem leereszkedve, gügyörészve, hanem – mondhatni – szinte a maguk egyszerű, természetes és objektív valóságában és könnyen érthető nyelvezetével. A legegyszerűbb dolgokról van szó: ablak, ajtó, ceruza, cica, cipő, kutya, utca. Meg a kicsit bonyolultabbakról: barátom, Jézuska. A gyermeki világot megédesítő ünnepekről: csendes éj, karácsony, vakáció. A gyermekeket foglalkoztató mai jelenségekről: autó, zsebpénz. És a legesleginkább bonyolultakról: anyanyelv, szülőföld. Benne természetesen: a Muravidék.

A költő nem erőlteti a rímeket, bátran él a sorok közötti áthajlással – ami a prózai szöveg ritmusához közelíti a verset. Nem elringattatni, nem mondogattatni akarja, hanem csak leírni, mesélni, megszólaltatni. Hiszen az élet (és benne a tárgyak is) tele vannak történetekkel.

Balázs Géza

Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet
Zavod za kulturo madžarske narodnosti

